

IMPLICAREA BOIERILOR COȚOFENI ÎN VIAȚA POLITICĂ A ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Cercet șt. III, dr. Ileana CIOAREC

Rolul categoriilor sociale a constituit și constituie o preocupare constantă a istoriografiei românești datorită importanței deosebite pe care influența aspectelor privind nașterea, evoluția, relațiile și interacțiunile, locul și rolul în societate, precum și dispariția acestora au determinat-o la nivelul întregului proces istoric, derulat într-un spațiu și orizont temporal, bine determinate. La români, categoria socială conducătoare a fost, încă din perioada întemeierii statelor feudale, boierimea, care și-a exercitat rolul dominator timp de aproape șapte secole, până la desființarea rangurilor boierești în anul 1858. Aceasta se deosebea de marea masă a populației nu numai prin stăpânirea pământului și dregătoriilor, ci și printr-un întreg sistem de privilegii.

În această prelegere un interes deosebit va fi acordat analizei evoluției boierimii din Oltenia, componentă reprezentativă a întregii boierimi românești. Stăpânirea moșiei era factorul primordial care determina situația boierului în viața socială și în stat. Pământul, țărani dependenti și robii stăpâniți nu alcătuiau doar baza economică a poziției lor sociale, ci le deschidea și calea spre afirmarea politică, spre dregătorii.

Marile familii boierești oltene, foarte vechi, care au contribuit la dezvoltarea societății românești și au jucat un important rol în istoria țării au fost: Argetoianu, Băleanu, Bengescu, Brăiloiu, Fărcășanu, Glogoveanu, Otetelișeanu, Poenaru, Obedeanu, Pârșcoveanu etc. Aceștia alcătuiau categoria marilor boieri sau boieri de gradul întâi, și erau un grup restrâns de latifundiați și mari dregători, foarte puternic sudat prin legături de rudenie, cu o evidentă tendință de închidere.

Un rol important l-a jucat încă de la începutul atestării lor, la începutul secolului al XVII-lea, și familia boierească, Coțofeanu. Originari din localitatea Coțofeni, de unde familia și-a luat numele, boierii Coțofeni sunt atestați prima oară sub această denumire la începutul secolului al XVII-lea, când documentele menționează pe un anume Mihai Coțofeanu, fiul Hârșovei și a lui Preda din Țânțăreni. În documentele istorice el este menționat cu titlurile de postelnic (perioada 21 aprilie 1619-13 mai 1627), clucer (29 mai 1628, 1 octombrie 1628, 12 aprilie 1629, 5 decembrie 1629). Mihai Coțofeanu s-a numărat printre boierii olteni care au acționat pentru aducerea pe tronul Țării Românești a lui Matei Basarab. În timpul domniei acestuia Mihai Coțofeanu a deținut funcțiile de mare stolnic (15 martie 1633-29 decembrie 1633), mare spătar (6 ianuarie 1634-20 decembrie 1635), spătar (29 martie 1636-29 octombrie 1637).

Un alt membru al familiei Coțofeanu care a ales să se implice în viața politică a Țării Românești este serdarul Ianoș Coțofeanu, soțul Stancăi Coțofeanu, fiica Iuditei Coțofeanu. Acesta a fost trimis de Șerban Cantacuzino în sprijinul lui Imre Tököly, cel care a declanșat în anul 1682 o răscoală antihabsburgică în Transilvania.

Fiul lui Ianoș, **Barbu**, menționat cu titlul de spătar într-un document emis în anul 1692.

Gheorghe Coțofeanu este menționat într-un document emis la 13 decembrie 1779 cu titlul de pitar. A deținut funcția de ispravnic al județului Mehedinți.

Cei doi frați ai lui Gheorghe Coțofeanu au deținut și ei dregătorii: **Grigore** este menționat cu titlul de paharnic (1779), iar **Constantin** cu titlul de clucer. Una dintre fiicele lor, Teodora, s-a căsătorit cu Gheorghe sau Iordache Zătoreanu care însă a preluat numele soției sale, urmașii lor numindu-se Coțofeanu.

Gheorghe Coțofeanu s-a căsătorit cu Bălașa Bengescu.

Din acest mariaj a rezultat **Gheorghe**, menționat cu titlul de mare stolnic și mare paharnic. A deținut funcția de ispravnic al județului Mehedinți.

Doi dintre fiii acestuia **Nicolae** și **George** au deținut și ei dregătorii în stat. **Nicolae** a deținut, așa cum reiese din documentele emise în prima parte a secolului al XIX-lea, titlul de medelnicer. În documentele istorice emise în prima parte a secolului al XIX-lea îl mai întâlnim cu titlurile de mare paharnic, clucer și mare agă. În 1831 George Coțofeanu a fost desemnat ca ocârmuitor al județului Romanați.

Fiul lui Nicolae, **Ioan** este menționat cu rangul de pitar într-un document de la 26 martie 1852.

Fiul Teodorei și a lui Gheorghe Zătoreanu-Coțofeanu, Constantin, a fost menționat în numeroase documente istorice cu titlul de mare medelnicer.

George Coțofeanu este menționat într-un document din anul 1840 cu titlul de pitar. A deținut, în anul 1845, funcția de ocârmuitor al județului Gorj.

Grigore Coțofeanu este menționat în 1841 tot cu titlul de pitar.